

GOVOR DEKANA MAŠINSOG FAKULTETA, PROF. DR RADOJA VUJADINOVIĆA

Dame i gospodo, dragi prijatelji Mašinskog fakulteta, od srca vas sve pozdravljam i želim vam dobrodošlicu na današnji događaj, u ime ustanove na čijem se čelu nalazim i u svoje lično ime. Veoma sam vam zahvalan što ste danas sa nama, da zajednički obilježimo 54 godine od 15 APRILA 1970, kada je Savjet tehničkog fakulteta u Titogradu, kojim je predsjedavao prof. Milorad Velašević, donio Odluku o izmjenama i dopunama Statuta, kojom je u članu 189 po prvi put u okviru Tehničkog fakulteta prepoznat Mašinski odsjek, što obilježavamo kao Dan Mašinskog fakulteta.

Ovom prilikom je veoma važno istaći da ove godine Univerzitet Crne Gore proslavlja 50 godina postojanja, kao vodeća ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori, koja je u svojih pet decenija postojanja kontinuirano, unapređivala ne samo visoko obrazovanje, već je i dala snažan pečat cjelokupnom, kako ekonomskom, tako i društvenom razvoju države. Sa ponosom obilježavamo 50 godina posvećenosti stvaranju znanja, razvoju akademskog društva i promovisanju struke. Ljubomorno čuvajući lidersku poziciju u visokom obrazovanju UCG kontinuirano prilagođava svoje programe i infrastrukturu kako bi odgovorio na potrebe savremenog društva i tržišta rada.

UCG svjestan svoje uloge i odgovornosti koje ima kao jedini državni univerzitet prema Crnoj Gori, planira da u godini jubileja organizuje niz okruglih stolova sa prioriternim temama, sa kojih će zaključci i preporuke biti objedinjeni u vidu publikacije pod nazivom **Crna Gora 2024-2034: vizija i preporuke Univerziteta Crne Gore**. Ova publikacija će biti zvanično upućena Vladi Crne Gore i Skupštini Crne Gore na razmatranje, ali i cijeloj stručnoj i opštoj javnosti na uvid. Mašinskom fakultetu se ukazala velika čast i prilika da organizuje prvi događaj u ovom nizu.

Siguran sam da nema nikog u ovoj sali, bilo da je mašinski inženjer ili ne, da je zadovoljan sa trenutnim stanjem industrijske proizvodnje u Crnoj Gori, da je zadovoljan sa činjenicom da većina fabrika nije preživjela period tranzicije, da se ne otvaraju nove fabrike, da nijesmo u stanju da iskoristimo resurse koje posjedujemo, kako po pitanju sirovina, tako i po pitanju domaćeg znanja i kadrova, siguran sam da nijeste kao ni ja zadovoljni što izvozimo sirovu šumsku građu a kasnije je uvezemo u vidu namještaja ili drugih proizvoda od drveta po višestuko višim cijenama, da nijeste zadovoljni što smo izrazito uvozno zavisna zemlja, koja uvozi čak i vodu za piće. Siguran sam da nijesmo zadovoljni sa visokom stopom nezaposlenosti u Crnoj Gori. Ako nijesmo zadovoljni prirodno je da želimo da ovo stanje promijenimo.

Sve prethodno navedeno je bilo snažan motiv da Mašinski fakultet kandiduje temu reindustrijalizacije kroz razvoj novih proizvoda, koju po nama vidimo kao jednu od realnih šansi za održivi razvoj crnogorske

ekonomije. Želimo da sa adrese Mašinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, koji je od svog postanka bio oslonac nekada snažne industrije, poručimo da je osim turizma, jako ranjivog i podložnog brojnim uticajima, te sporo rastuće poljoprivredne proizvodnje, koja je daleko od stanja da podmiri sopstvene potrebe države, osim proizvodnje električne energije tj. energetike, koju lično smatram velikom razvojnom šansom, te ICT sektora koji je u razvoju, neophodna i industrijska proizvodnja novih proizvoda koji će se proizvoditi u Crnoj Gori, kroz inovativne i konkretne kompanije, isključivo na principima održivog razvoja i uz poštovanje svih aktuelnih EU ekoloških standarda. Želio sam ovim samo da najavim panel diskusiju koja će nadamo se dati makar dio odgovora na brojna pitanja koja se nameću, a sad da predlažem se vratimo na jubilej Mašinskog fakulteta.

Kako se na na proslavama jubileja uobičajeno osvnuti iza sebe i sagledati postignuća u godini koja je za nama, to ću ovom prilikom i uraditi. U prethodnoj godini Mašinski fakultet je realizovao brojne aktivnosti, potpisao nekoliko memoranduma o saradnji, od kojih je posebno važno istaći Memorandum o saradnji sa Ministarstvom prosvjete, na bazi kog se već realizuju brojne zajedničke aktivnosti.

U naučnom smislu ističemo potpisivanje Memoranduma o naučno-poslovnoj saradnji sa Fakultetom strojarstva, računarstva i elektrotehnike Sveučilišta u Mostaru, sa kojim smo započeli zajednički projekat pod nazivom *Razvoj natkoljencične proteza na bazi hidrauličnih aktuatora*. Od ovog projekta očekujemo jako puno a njegovom uspješnom realizacijom ova proteza bi olakšala živote mnogim ljudima širom planete.

U želji da izgrađujemo mostove saradnje sa privrednim subjektima u Crnoj Gori potpisani su memorandumi o saradnji sa kompanijama Glovo, Deponija i Održavanje željezničkih vozničkih sredstava, a nedavno je potpisan, za nas posebno značajan memorandum o strateškoj saradnji sa kompanijom FIVE GRUPA. Ovaj memorandum je korak dalje u materijalizaciji brojnih ideja za inovacije koje planiramo zajednički realizovati sa ovom kompanijom.

U okviru permanentnog nastojanja za povećanje udjela praktične nastave našim studentima smo organizovali brojne posjete preduzećima u zemlji i inostranstvu.

Naši dragi studenti su postigli zapažene rezultate na takmičenjima u znanju i sportu na tradicionalnim studentskim manifestacijama Mašinijada i Saobraćajada 2023. Zapaženo je bilo i učešće studenata Mašinskog fakulteta na start-up manifestacijama u zemlji i inostranstvu, kao rezultat našeg nastojanja da se u toku studija studentima uporedo razvijaju vještine i kompetencije za preduzetništvo i inovacije.

Više profesora sa našeg fakulteta u prethodnoj godini su bili panelisti i predavači na okruglim stolovima u inostranstvu. Profesori i saradnici Mašinskog fakulteta su prezentovali desetine radova na renomiranim međunarodnim konferencijama širom Evrope.

U prethodnoj godini Mašinski fakultet je realizovao projektne aktivnosti iz desetak evropskih ERASMUS+ i bilateralnih projekata.

Brojne odlazne mobilnosti nastavnog osoblja na prestižne univerzitete širom Evrope, koje su se permanentno odvijale u toku prethodne godine, su nešto na što smo jako ponosni. Prema indikatoru koji se odnosi na

mobilnosti studenata i profesora, kako za odlazne tako i za dolazne mobilnosti, smo vodeća organizaciona jedinica Univerziteta Crne Gore.

Tim profesora i saradnika sa Mašinskog fakulteta pod rukovodstvom profesora Radoslava Tomovića je uradio repliku prve štamparske prese na Balkanu-prese Đurđa Crnojevića koja je instalirana u Njegoševom muzeju na Cetinju.

Uspješno je završen projekat inovacionog vaučera sa firmom FIN-ING pod nazivom *Izrada eksperimentalnih uzoraka od reciklirane plastike 3D štampom i ispitivanjem mehaničkih osobina*. Ova kompanija je primjer onog o čemu danas planiramo da govorimo. Kompanija koja promovise inovativne tehnologije kroz 3 D štampu, promovise cirkularnu ekonomiju kroz reciklažu pet ambalaže i pravljenje brojnih proizvoda.

Održano je četvrto državno takmičenje Svjetske olimpijade u robotici WRO (World Robot Olimpiad), u organizaciji Mašinskog fakulteta, a u saradnji sa mađarskim Univerzitetom EDUTUS i organizacijom EDUTUS Crna Gora.

Mašinski fakultet je uzeo i aktivno učešće u sada već tradicionalnoj manifestaciji Dani nauke i inovacija 2023.

Potrudili smo se da godinu ispunimo organizacijom brojnih predavanja, okruglih stolova, seminara, obuka a informacije o većini događaja su dostupne na zvaničnoj internet stranici MF UCG i društvenim mrežama.

Stručni poslovi po ovlaštenjima ministarstava Vlade Crne Gore su realizovani jako uspješno, omogućavajući priliv sredstava u Fond za razvoj Mašinskog fakulteta, iz kog se finansiraju brojne aktivnosti, ali i u kontinuitetu ulaže u istraživačku opremu i infrastrukturu.

Krajem prethodne godine Mašinski fakultet je postao bogatiji za još jednog profesora u prestižnom zvanju profesor emeritus, akademika prof. Ranislava Bulatovića. Prof. dr Darko Bajić je dobitnik godišnje nagrade Univerziteta Crne Gore, za izuzetne doprinose u razvoju naučnoistraživačkog rada i međunarodnom pozicioniranju.

Jedini segment ali pri tom izuzetno važan, sa kojim nijesmo bili zadovoljni u prošloj godini jeste interesovanje za upis na studijske programe na Mašinskom fakultetu. Iako je ova pojava bila karakteristična za gotovo sve tehničke fakultete u prošloj godini, ovo smatramo ključnim izazovom za ovu i naredne godine. Zahtjevi tržišta rada govore suprotno i imamo desetine zahtjeva za mašinskim inženjerima, ali nažalost zbog nedovoljnog interesovanja za upis na studije mašinstva, nijesmo u mogućnosti da udovoljimo ovim zahtjevima. Veoma ozbiljna prepreka jesu predrasude da se poziv mašinskog inženjera isključivo veže za fabrike koje su u periodu tranzicije ugašene, stvarajući ubjeđenje da ovo zanimanje nije atraktivno i perspektivno.

Ne želeći da sjedimo skrštenih ruku i da se prepustimo stihiji, organizovali smo snažnu promotivnu kampanju u kojoj nam pomažu naši uspješni alumnisti, od kojih su pojedini danas sa nama. Koristim priliku da im se svima od srca zahvalim na podršci. Ovom kampanjom želimo pokazati suprotno, ne samo maturantima nego i njihovim roditeljima i široj javnosti u Crnoj Gori. Iskreno se nadam da će naše zajedničko pregalaštvo uroditi plodom i da će savremeno opremljene sale i laboratorije Mašinskog fakulteta iz godine u godinu biti sve ispunjenije mladim ljudima željnim znanja. Samim tim se nadam da Crna Gora narednih godina neće morati uvoziti inženjere mašinstva, već da će ih u dovoljnom broju iznjedrili Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore.

Pretpostavljam da svi sa pažnjom očekujete panel diskusiju, zato želim da istaknem još jedan uspjeh MF, a to je da je po 4 put za redom pripremljena publikacija Godišnjak MF za 2023 godinu, u kom su sadržana sva postignuća zaposlenih na MF. Kako se radi o elektronskom izdanju on je nasnimljen na fleš memoriji koja je sastavni dio poklona pripremljenih za sve učesnike današnjeg događaja. Takođe smo za vas pripremili nesvakidašnji poklon, a to je otisak sa replike prve štamparske prese Crnojevića urađene pod rukovodstvom današnjeg paneliste Prof. Tomovića. Da ne bih zaboravio želim da napomenem da je poslije panel diskusije planiran prigodan koktel na I spratu, a po završetku koktela svim učesnicima će biti uručeni pokloni. Da napomenem da je prisustvo koktelu obavezno. Još jednom veliko hvala svima na prisustvu i podršci dragi prijatelji Mašinskog fakulteta!